

Türk Milleti! Kendi iradeni, kendi vicdanının eğilimini yerine getirmek, uygulamak istiyorsan, egemenliğini mutlaka kendi elinde tut. Geçmişte başına hangi felaket gelmişse, kendi talihini ve geleceğini hep başka birinin eline bırakmandan gelmiştir. İrade ve egemenliğinden vazgeçen bir ulusun sonu musibettir, felakettir.

Mustafa Kemal Atatürk

Çoğu kişinin sandığı gibi Atatürkçülük “Laiklik”ten ibaret değildir. Atatürkçülüğün bugün gerilemiş görünmesinin belki de birinci sebebi bu sakat anlayıştır. Bana göre Atatürkçülük, bir bütün teşkil eden, birbirini destekleyip açıklayan, çağdaş ve evrensel 10 ilkeden oluşur: Bilimcilik, Ahlakçılık, Devrimcilik, Laiklik, Milli Egemenlik, Tam Bağımsızlık, Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik. En iyi Atatürkçü bu on ilkeyi en ince ayrıntısına kadar bilen, aralarındaki ilişkileri görebilen, uygulayan ve öğretebilen kişidir. Bir Atatürkçünün baş hedefi de böyle yüksek bir mertebeye erişmek olmalıdır; eğitim görerek, kendini yetiştirerek, o yüce yolda emek vererek, pişip kavru olarak...

Bu yazımda Atatürkçülük Öğretisi'nin Milli Egemenlik ilkesi üzerinde duracağım. Bazı sorular soracak, aynı öğretiyi çerçevesinde kalarak, kendimce yanıtlarını vereceğim. Okuma düşünerek olursa verimli olur. Öyleyse küçük bir tavsiye size: Soruları okuduktan sonra hemen yanıtlara geçmeyip tahminde bulunun, kendi kendinizi deneyin. Doğru yanıt verebilenler –benim anlayışıma göre- en iyi Atatürkçülerdendir ya da “en iyi Atatürkçü” olma yolundadır.

SORU 1: MİLLÎ EGEMENLİĞİN KAYNAĞI NEDİR? MİLLÎ EGEMENLİK NASIL TANIMLANIR?

Egemenlik önce çokluktan kaynaklanır; büyüklükten, çeşitlilikten doğar. Tek bir insanın gücüyle, 10 kişinin, 100 kişinin gücü bir midir? Ya bir milletin, örneğin 70 milyonluk Türk Milleti'nin gücü?... Sayıca insan çokluğu, büyük coğrafya, geniş ve çeşitli doğal kaynaklar, güçlü bir ekonomi, örgütlenme ve dayanışma, kültür birikimleri, düşünce ve duygu hazineleri... Bütün bunlar bir araya gelerek muazzam boyutlarda maddî ve manevî bir güce hayat verirler ki bu kuvvete “Millî Egemenlik” adı verilir.

Atatürk'ün bir tanımı şöyledir: İnsanlar zorunlu olarak toplumsal yeteneğe sahip, birlikte yaşama ihtiyacında olan yaratıklardır. Dolayısıyla birlikte yaşayan insanlar bir toplum teşkil eder. O toplumu oluşturan bireylerin kuvvetleri bir araya gelebilir. İşte irade, egemenlik denilen kuvvet, bu son kuvvetten ibarettir. Bu kuvvet toplumun kuvvetidir ve toplumu oluşturan her bireyin ayrı ayrı kuvvetinden üstündür. Belki bu ifademden söz konusu kuvvetlerin maddî bir şey olacağı

zannedilir. Kuvvetleri toplayarak bir bileşke bulmuş oldum. Evet, isterseniz maddî kabul edin, fakat bu maddiliğin içinde manevî bir kuvvet vardır.

SORU 2: TÜRKİYE'DE MİLLÎ EGEMENLİĞİN "BÖLÜNMEZLİK VE DEVREDİLMEZLİK" NİTELİKLERİNE GEREKEN ÖZEN GÖSTERİLİYOR MU?

Hayır, gösterilmiyor. Bu ağır ihmale iki örnek verebilirim:

-Türkiye'de gerçek demokrasi yok, "lider demokrasisi" var. Seçim sandığı sonuçlarına göre bir parti Millî Egemenliği Millî İrade'ye uygun olarak kullanmakla görevlendirilmesine rağmen, uygulamada egemenlik bir grubun veya tek bir şahsın eline geçiyor. Başka bir deyişle TBMM'nde iktidar çoğunluğu esas itibariyle milletin değil, liderin emrine giriyor. Lider ne derse buyruk mahiyetindedir, derhal, olduğu gibi yasalaştırılıyor. Hükümet de onun emrindedir. Tartışma, itiraz, öneri yoktur. Dolayısıyla egemenlik fiilen tek bir şahsa devredilmiş oluyor.

-TBMM, kimi yasama yetkilerini -üyesi bile olmadığı- Avrupa Birliği organlarına devretmiştir. Bu olgu Millî Egemenliğin, millet dışında başka bir güç odağıyla paylaşılması, egemenliğin kısmen de olsa o odağa devredilmesi anlamına gelmektedir.

SORU 3: MİLLÎ İRADE İLE MİLLÎ EGEMENLİK NEDEN BİR ARADA OLMALIDIR?

Millî İrade ile Millî Egemenlik yapışık kardeşler gibidir. Hep bir arada olmalıdırlar, çünkü Millî Egemenlik kendi elinde olmazsa, millet; kendi iradesini uygulayamaz, gerçekleştiremez, kendi istek ve ihtiyaçlarını fiilen karşılayamaz. Eğer durum bu ise, o muazzam güç, Millî Egemenlik; kısmen ya da tamamen başkalarının eline geçmiş demektir; onların iradesi, talepleri, onların refahı hizmetinde kullanılıyor demektir. Başka bir deyişle rejimin, demokrasinin tahrip olması demektir.

Bir örnek vereyim: Diyelim ki, bir elma ağacının altındasınız, uzanıp bir elma koparmak, yemek istediniz. Eğer gücünüz, yetkiniz varsa uzanır, elmayı koparır, yersiniz. İradenizi bir istek olmaktan çıkarır, somut bir olaya çevirirsiniz. Çünkü iradeniz kuvvetinizle destekleniyor; irade ve güç, ikisi bir araya gelmiştir. Buna karşılık gücünüz, yetkiniz yoksa sadece bakmakla yetinirsiniz, iradenizi hayata geçiremezsiniz; arzunuz, hevesiniz içinizde kalır, somut bir realiteye dönüşemez. Çünkü iradeniz bir güçle, kuvvetle, egemenlikle desteklenmiyor; irade ve egemenlik bir araya gelememiştir.

İşte bir millet için de bu böyledir: Örneğin, milletin madenleri var, onları kendi çıkarı yönünde kullanmak, işletmek istiyor; bu istek Millî İrade'dir. Ancak işletemiyor, neden? Çünkü bu isteğini gerçekleştirmek için güç, kuvvet gerekli; kendisi lehine iş yapacak yasama erki (Meclis), icra erki (hükümet) gerekli... İşte bunlar yok..., madenleri yabancılar işletiyor. Çünkü egemenliğini geçici olarak emanet ettiği Meclis yasaları yabancıların lehine çıkarmış, hükümet, devlet teşkilatı da onların lehine iş yapıyor. Milletle ilgisi olmayan bir takım odaklar; büyük gücü, Milli Egemenliği, belirli yöntemlerle kendi lehlerine iş yapar hale getirmişler.

SORU 4: MİLLÎ EGEMENLİKLE BİLİM İLKESİ ARASINDA NASIL BİR İLİŞKİ VARDIR?

Atatürkçülük; bütün ilkeleri için söz konusu olduğu gibi, Ulusal Egemenlik İlkesi ile Bilim İlkesi'ni birlikte düşünür. Esas olan, bunların birbiriyle uyumlu bir şekilde gerçekleşmesidir. Ancak gerçekler, dolayısıyla bilim ilkesi önceliklidir. Sonuç olarak Millî İrade bilimsel gerçeklere aykırı olamaz, olmamalıdır. Ulusal egemenlik de aynı şekilde bilimsel gerçeklere aykırı iş yapamaz, yapmamalıdır. Bu uyum halkın, onun temsilcilerinin ve yöneticilerin çağdaş anlayış ve yöntemlerle eğitilip yetiştirilmesi ile sağlanır.

Şu da var ki uygulanacak bilimsel gerçekler de ahlak ilkesi ile ters düşmemelidir. Düşerse, öncelik ahlaktır, ona göre yumuşatılır, yeniden şekil verilir. Uzun dönemde bütün mücadele, aykırılığın giderilmesi yönünde olacaktır.

SORU 5: EGEMENLİK MİLLETİMİZİN ELİNDEN HİÇ ALINMIŞ MIDIR?

Alınmıştır, tarihte hemen hep böyle olmuştur. Örneğin, Osmanlı Hanedanı Anadolu'da yaşayan toplulukları zor kullanarak sultanı altına almış, bu egemenliğini 700 yıl boyuca sürdürmüştür. Tarih aynı davranışın, diğer topluluklarla ilgili olarak sayısız örnekleriyle doludur. Tarihte bir sürü despot; toplulukların, kavimlerin egemenliklerini zorla gasp edip o muazzam gücü kendi iradeleri hizmetinde, kendi keyif ve gönençleri için kullanmışlardır. Günümüzde Amerika'nın Afganistan'da, Irak'ta yaptığı da budur. Amerika bugünkü Türkiye'de de farklı yollardan, Millî Egemenliğin, kendi lehine, küresel Amerikan şirketlerinin lehine kullanılmasını sağlamış bulunuyor.

Egemenliğin ülke içinde gaspı ise, dolaylı yollardan gerçekleştiriliyor. Örneğin, yurttaşın seçimlerde oyunu kullanmış olması demokrasi için yeterli sayılmaktadır ki bu doğru değildir. Bundan başka bir takım ahlak dışı yöntemlerle yurttaşların hakikî tercihi de, kendi aleyhlerine saptırılmaktadır.

SORU 6: MİLLET MECLİSİ MİLLÎ EGEMENLİĞİ GEREĞİNCE KULLANMAKTA MIDIR?

Bugün Türkiye'de Millet Meclisi'nin, Millî Egemenliği kullanma yetkisini gereğince yerine getirdiğini söyleyemeyiz. Bunun önde gelen bir sebebi, Türkiye'de "lider demokrasisi"nin geçerli olmasıdır. Bilindiği gibi parti disiplini denilen bir uygulama var, ayrıca milletvekili adayları lider tarafından belirleniyor. Milletvekilleri bu iki baskının etkisiyle düşündüklerini serbestçe ifade edemiyor, oylarını serbestçe kullanamıyorlar. Lider sultanı sorununa yukarda değindim.

SORU 7: TÜRKİYE'DE MİLLÎ EGEMENLİK GERÇEKTEN TÜRK MİLLETİNE Mİ AİTTİR?

Türkiye'de egemenlik gerçekten milletimize ait olsaydı, milletvekilleri yalnızca milletin eğilimleri, arzuları yönünde hareket eder, oy kullanırlardı. Hükümet her işinde Türk milletinin isteklerini göz önüne alır, yalnızca onun gerçek sorunlarını çözmek için çaba gösterirdi. Türkiye'de önde gelen tartışma konusu, başlıca ölçü de bu olurdu.

Örneğin bir hükümet, halkın arzu ve eğilimlerini ne ölçüde yerine getirmiştir, hep bunun tartışması yapılırdı. Halk öncelikle hangi sorunlarının çözülmesini istiyor, hep bu konuşulurdu. Bu konulara yönelik araştırmalar yapılır, yöntemler geliştirilirdi. Bugün Türkiye'de hemen bütün kamuoyu yoklamalarında halkın başta gelen sorunları arasında yoksulluk, işsizlik, eğitim, sağlık

hizmeti, sosyal güvence, yolsuzluk, ülke bütünlüğü gibi sorunlar yer alıyor. Siz hiç hükümetlerin Meclis'den aldığı yetkiyi bu istikametlerde kullandığını, hep bu sorunları gündeme taşıdığını gördünüz mü? Ama bir dış gücün, Amerika'nın sorunları yıllardır gündemimizde... Hükümet ABD'nin Ortadoğu'daki emperyalist hedeflerinin gerçekleşmesi derdinde!...

Demek ki Türkiye'de Millî Egemenlik kullanılırken, Millî İrade hesaba katılmıyor.

Böylece sorumuzun yanıtına da ulaşmış oluyoruz:

Türkiye'de Milli Egemenlik Türk Milletine ait değildir.

Öyleyse, rejim de demokrasi değildir.

[Prof. Dr. Cihan DURA](#) , [9 Eylül 2013](#)